

درس شانزدهم

«اگر جنگل نباشد»

آموختنی‌ها

- ۱ ساخت واژه با افزودن «ناک» به برخی کلمات
- ۲ شناخت مفعول در جمله
- ۳ درک جنگل به عنوان یک سرمایه ملی و چگونگی حفظ آن
- ۴ تشخیص «جمله‌ی موضوع» در بند

جعبه‌ی کلمات

کلمات هم‌معنی

عَرش: صدای بلند و ترسناک

ویران: **خراب**

گسترده: بزرگ

حاشیه: **کناره**، گوشه

پهن‌آور: **وسیع**، گسترده

حفظ: **مراقبت**

گرگدن: **جانوری خیلی بزرگ با پوست کلفت و یک یا دو شاخ روی پوزه**

مواد سمی: موادی که به بدن ضرر می‌رسانند.

کمین کردن: **پنهان شدن برای حمله‌ی ناگهانی**

روزه: **صدای بعضی از حیوانات**

آب‌تنی: **شستشوی بدن در آب، شنا کردن**

مراقبت: **مواظبت**

کلمات مخالف

توفان نسیم ≠

فریاد سکوت ≠

ضرر فایده ≠

آباد ویران ≠

پایان آغاز ≠

کلمات هم خانواده

غرش، غریدن، غرنده

تفریح، فرح، مفرح

آرام سریع ≠

معلوم نامعلوم ≠

تند آهسته ≠

آینده گذشته ≠

هیچ همه ≠

گسترده، گسترش، گسترده

حفظ، حفاظ، حافظ

علوی

اگر جنگل نباشد

جنگل یکی از آفریده‌های بزرگ خداوند است و اگر جنگل نباشد خیلی از وسایلی را که در زندگی از آن‌ها استفاده می‌کنیم دیگر نخواهیم داشت و آلودگی هوا انسان‌ها را از بین خواهد برد. در ضمن اگر جنگل نباشد سیل همه چیز را نابود خواهد کرد. همچنین حیوانات زیادی هم از بین می‌روند. انسان‌ها نیز یکی از بهترین محل‌های استراحت و تفریح خود را از دست می‌دهند.

★ «ناک» با بعضی کلمات ترکیب می‌شود و کلمه‌ی جدیدی می‌سازد.

مثال: ترس + ناک ← ترسناک

خطر + ناک ← خطرناک

نم + ناک ← نمناک

درد + ناک ← دردناک

★ مفعول کلمه‌ای است که در بعضی جملات استفاده دارد و فعل روی آن انجام می‌شود.

★ مفعول همیشه با «را» همراه است و به «را» نشانه‌ی مفعولی می‌گویند.

★ برای پیدا کردن مفعول می‌توانیم «چه چیزی را»، یا «چه کسی را» از فعل پرسیم. در جملات زیر مفعول مشخص شده است.

مثال:

دیروز کتاب داستان را خواندم.

بهروز مدرسه را دوست دارد.

در هر بند نویسی جمله‌ی موضوع، بسیار مهم است. این جمله همیشه ابتدای بند می‌آید و موضوع بند در آن مشخص است.

نکته

الف: فرزند فعال! متن زیر را با دقت بخوان و پلاستیک یا تکه‌ای سفره‌ی یک بار مصرف روی دیوار بچسبان و هر جای آن که دوست داری به صورت پراکنده املایی که یکی از بزرگترها می‌گوید بنویس.

کوه و رودخانه، دشت و جنگل، کره‌ی زمین را زیبا و پربرکت کرده‌اند. انسان‌ها و حیوانات با رفتن به رودخانه و آب‌تنی کردن، خستگی را از تن بیرون می‌کنند. باننشستن زیر سایه‌ی درختان جنگل که هوا را پاکسازی می‌کنند و مواد سمی هوا را از بین می‌برند، روح خود را تازه می‌کنند. این تکنولوژی و صنعت قوی و وسایل آرامش و آسایشی که در شهرها در اختیار ماست از جمله: در و پنجره، کاغذ و موان قایق و کشتی، همه و همه از دشت‌ها و جنگل‌ها به دست آمده است. وقتی با کپسول اکسیژن برای شنا و کوه‌نوردی می‌رویم، واقعاً لذت می‌بریم. خداوند این زمین را برای استفاده‌ی ما تا این حد پر فایده آفریده است، پس باید مراقب این همه زیبایی باشیم.

بها: ده کلمه که ارزش املايي داشته باشند، از درس پيدا کن و بنويس و به هر کلمه از نظر املايي امتياز بده.

هر جمله را به کلمه‌ای که آن را کامل می‌کند وصل کن.

مطالب	هر مادری را دوست دارد.
دشت	دلم می‌خواست را بچینم.
ابر	آموزگار را یاد می‌دهد.
فرزندانش	نقاش طبیعت را با خوشه‌های طلایی گندم پوشاند.
ستاره‌های آسمان	خورشید را کنار زد.
جنگل	

هر جمله را به کلمه‌ای که آن را کامل می‌کند وصل کن.

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: هم‌معنی «غرش» صدای آرام و ملایم است.

ب: اگر جنگل نباشد، حتی ممکن است جان ما هم به خطر بیفتد.

پ: جنگل جزو منابع ملی ما است.

ت: پرستو خبر پاییز را می‌آورد.

ث: شاعر شعر بهارن «بیوک ملکی» است.

۲ با استفاده از متن درس، جملات زیر را کامل کن.

الف: جنگل و زیباست.

ب: شاید میمون‌های بازیگوش، بر شاخه‌ها بازی باشند.

پ: شاید هم در جنگل خانواده‌هایی سرگرم تفریح و باشند.

ت: باید جنگل‌ها را کنیم و باشیم که درختان از بین نروند.

۲ درست و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: هم‌معنی «غرش» صدای آرام و ملایم است. **نادرست ، صدای بلند و ترسناک**

ب: اگر جنگل نباشد، حتی ممکن است جان ما هم به خطر بیفتد. **درست**

پ: جنگل جزو منابع ملی ما است. **درست**

ت: پرستو خبر پاییز را می‌آورد. **نادرست ، خبر بهار را می‌آورد**

ث: شاعر شعر بهاران «پیوک ملکی» است. **درست**

۲ با استفاده از متن درس، جملات زیر را کامل کن.

الف: جنگل **پهناور** و زیباست.

ب: شاید میمون‌های بازیگوش، بر شاخه‌ها **مشغول** بازی باشند.

پ: شاید هم در **حاشیه** جنگل خانواده‌هایی سرگرم تفریح و **استراحت** باشند.

ت: باید جنگل‌ها را **حفظ** کنیم و **مراقب** باشیم که درختان از بین نروند.

مخالف هر کلمه را زیر بادکنک مربوط به آن بنویس.

	بالا		ضرر
	پایان		گرم
	آباد		کند
	درست		روشن

اگر جنگل نباشد → درس شانزدهم

مخالف هر کلمه را زیر بادکنک مربوط به آن بنویس.

پایین	بالا	سود	ضرر
آغاز	پایان	سرد	گرم
ویران	آباد	تند	کند
نادرست	درست	خاموش	روشن

اگر جنگل نباشد ▶ درس شانزدهم

۵ جدول را حل کن.

ک	ا	ن			
ک	ا	ن			
ک	ا	ن			
	ک	ا	ن		

الف: بعد از خوردن شکلات دستم می شود.

پ: دیشب یک فیلم دیدم.

پ: بازی با آتش است.

ت: دستمالی که برای گردگیری استفاده کردم بود.

۵ جدول را حل کن.

چ	س	ب	ن	ا	ی
ت	ر	س	ن	ا	ی
خ	ط	ر	ن	ا	ی
ن	م	ن	ا	ی	

الف: بعد از خوردن شکلات دستم **چسبناک** می شود.

پ: دیشب یک فیلم **ترسناک** دیدم.

پ: بازی با آتش **خطرناک** است.

ت: دستمالی که برای گردگیری استفاده کردم **نمناک** بود.

۶ معنی کلمات زیر را بنویس.

	کمین کرده		فراهم نهاده		چشمه
	روان		حاشیه		اکسیژن

۷ چشمات را ببند و خودت را در جنگل تصور کن. چه چیزهایی آنجا می‌بینی؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۶ معنی کلمات زیر را بنویس.

چشمه جایی که آب از زیر زمین بیرون می آید
 فراهم نهاده آماده کرده
 کمین کرده پنهان شده

اکسیژن گازی که در هوا برای زنده ماندن موجودات زنده لازم است
 حاشیه کناره، گوشه
 روان جاری
 جاری

۷ چشمات را ببند و خودت را در جنگل تصور کن. چه چیزهایی آن جا می بینی؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....